

Wildervank, C.W. Lubbersstraat

QuickScan

JM ecologie b.v., 2022

QuickScan Wildervank, C.W. Lubbersstraat

Ecologische beoordeling in het kader van de Wet Natuurbescherming

Rapportnummer

R21.247

Status

1.0 (definitief)

Datum

10-01-2022

Opdrachtgever

Rho Adviseurs
Druifstreek 72-C
8911 LH Leeuwarden

Auteur

Corine Bos & Stef Kooijman

Controle

Jildou Dekker

Voorpagina

Overzicht plangebied

Te citeren als

Bos, C., Kooijman, S. 2022. QuickScan Wildervank, C.W. Lubbersstraat; Ecologische beoordeling in het kader van de Wet Natuurbescherming. Rapport R21.247 JM ecologie b.v., Gorredijk.

JM ecologie b.v.

Leitswei 12
8401 CL Gorredijk

Inhoud

1	Inleiding	2
1.1	Aanleiding	2
1.2	Globale ligging	2
1.3	Structuur natuurwetgeving in Nederland	3
1.4	Scope van de QuickScan	4
1.5	Werkwijze	5
2	Beschrijving locatie en ingreep	6
2.1	Locatie	6
2.2	Ingreep	9
3	Resultaten veldbezoek en bureaustudie	11
3.1	Vogels	11
3.2	Vleermuizen	12
3.3	Overige zoogdieren	13
3.4	Amfibieën	14
3.5	Dagvlinders	15
3.6	Libellen	15
3.7	Overige fauna	16
3.8	Vaatplanten	16
4	Effecten en gevolgen	17
4.1	Overzicht beschermde soorten	17
4.2	Effecten op de in het plangebied (mogelijk) aanwezige flora en fauna	17
5	Mitigerende maatregelen	19
5.1	Algemene broedvogels; mitigatie	19
5.2	Vleermuizen; nader onderzoek en mitigatie	20
5.3	Steenmarter; nader onderzoek	21
5.4	Bunzing, hermelijn en wezel; zorgplicht of nader onderzoek	21
6	Conclusie	23
	Geraadpleegde bronnen	24

1 Inleiding

1.1 Aanleiding

In opdracht van Rho Adviseurs heeft ecologisch adviesbureau JM ecologie b.v. een QuickScan uitgevoerd in Wildervank, gemeente Veendam, provincie Groningen. De opdrachtgever is voornemens om enkele panden op het terrein te slopen en hiervoor nieuwe woningen te realiseren. Het bestaande kantoorgebouw zal blijven staan en omgevormd worden tot woning.

1.2 Globale ligging

Het plangebied is gelegen in Wildervank, ten zuiden van Veendam. Wildervank ligt ten zuidoosten van de stad Groningen en ten noordoosten van Assen. Ten zuiden van Wildervank ligt de provinciegrens met Drenthe. De omgeving van het plangebied bestaat uit woonhuizen, industriegebied, watergangen en bedrijfspanden. Ten noorden van het plangebied bevindt zich een jachthaven. Ten westen loopt een watergang van Veendam richting Stadskanaal, waar boten langs varen. De globale ligging van het plangebied is weergegeven in afbeelding 1.1.

Afbeelding 1.1. Globale ligging van het plangebied (rode stip) (Bron achtergrond: Esri).

1.3 Structuur natuurwetgeving in Nederland

De Wet natuurbescherming (hierna Wnb) heeft per 1 januari 2017 de Boswet, Flora- en faunawet en de Natuurbeschermingswet 1998 vervangen. De Wet natuurbescherming regelt de bescherming van Natura 2000-gebieden, de bescherming van soorten en de bescherming van houtopstanden.

Naast bescherming vanuit de Wet natuurbescherming, zijn er ook gebieden die planologisch beschermd zijn. Dit betreft het 'Natuurnetwerk Nederland' (hierna NNN). De bescherming van het NNN verloopt via het ruimtelijke ordeningsrecht (Barro, bestemmingsplannen) en niet via de natuurwetgeving. Na de decentralisatie (2017) zijn enkele provincies andere namen gaan voeren voor de NNN.

Decentralisatie

Het bevoegd gezag is gedecentraliseerd naar de provincies. Het Rijk behoudt echter het bevoegd gezag en de verantwoordelijkheid voor het verlenen van ontheffingen en vrijstellingen voor handelingen en projecten in gebruik, beheer of aanleg door het rijk, zoals bijvoorbeeld hoofdwegen, spoorwegen, hoofdvaarwegen, waterkeringen, militaire terreinen, gastransportnet, hoogspanningsleidingen, delfstoffen, kustlijn, bepaalde visserij en bijvoorbeeld activiteiten Koninklijk Huis.

Soortbescherming

In de Wet natuurbescherming is soortbescherming opgedeeld in categorieën. Voor elke categorie gelden verschillende verbodsbepalingen die zijn vermeld in artikel 3.1, 3.5 en 3.10 van de Wet natuurbescherming. Het gaat om de volgende categorieën:

1. soorten van de Vogelrichtlijn;
2. soorten van de Habitatrichtlijn, inclusief bijlage I en II uit Verdrag van Bern en bijlage I uit Verdrag van Bonn;
3. 'andere soorten' (onderdeel A 'fauna' en onderdeel B 'flora').

De verbodsbepalingen en ontheffingsgronden voor de eerste twee categorieën komen rechtstreeks uit de Vogel- en Habitatrichtlijn. De derde categorie vindt zijn oorsprong in de nationale wetgeving.

Soorten van de Vogelrichtlijn

Voor Vogelrichtlijnsoorten is het verboden om in het wild levende vogels te doden of te vangen, opzettelijk nesten, rustplaatsen en eieren van vogels te vernielen, te beschadigen, te rapen of nesten van vogels weg te nemen. Daarnaast is het verboden vogels opzettelijk te storen. Dit laatste verbod geldt niet voor een aantal aangewezen vogelsoorten, indien de verstoring niet van wezenlijke invloed is op de staat van instandhouding en het nest zelf zijn functionaliteit behoudt.

In aanvulling op de Vogelrichtlijn, geldt er voor een aantal vogelsoorten die jaarlijks naar hetzelfde nest terugkeren een jaarrond bescherming van de nesten. De meeste provincies en het Rijk hanteren de "Lijst met jaarrond beschermde nesten 2012". Hierin wordt onderscheid gemaakt tussen jaarrond beschermde nesten (categorie 1 tot en met 4) en mogelijk jaarrond beschermde nesten (categorie 5). Voor deze laatste categorie geldt alleen een jaarrond beschermde status indien ecologisch zwaarwegende omstandigheden dat rechtvaardigen. In de provincies Overijssel, Flevoland en Limburg geldt een aangepaste lijst jaarrond beschermde nesten, waarin een andere categorisering is aangebracht.

Soorten van de Habitatrichtlijn

Voor soorten van artikel 3.5 (Habitatrichtlijn, Bern en Bonn) is het eveneens verboden om in het wild levende dieren en planten in hun natuurlijke verspreidingsgebied opzettelijk te doden of te vangen, opzettelijk eieren van dieren te vernielen of te rapen. Voortplantings- of rustplaatsen mogen niet beschadigd of vernield worden.

Daarnaast geldt er een verbod om planten behorend bij artikel 3.5 te plukken, verzamelen, af te snijden, te ontwortelen of te vernielen. In tegenstelling tot de Vogelrichtlijnsoorten in artikel 3.1, mogen dieren behorend bij artikel 3.5 niet opzettelijk verstoord worden, ook niet als er geen wezenlijke invloed is op de staat van instandhouding.

Andere soorten

Naast de Europees aangewezen beschermde flora en fauna, is er in Nederland ook een Nationale soortenlijst gemaakt die niet gedekt wordt door de Vogel- en Habitatrichtlijn, Verdrag van Bern of Verdrag van Bonn. Deze soorten zijn opgenomen in bijlage A en B van de Wet natuurbescherming. Voor soorten in bijlage A geldt een verbod op opzettelijk doden of vangen van dieren en opzettelijk beschadigen of vernielen van vaste voortplantings- of rustplaatsen van dieren. Voor soorten in bijlage B geldt een verbod op opzettelijk plukken, verzamelen, afsnijden, vernielen en ontwortelen van planten. In tegenstelling tot artikel 3.1 en 3.5, is verstoring van deze soorten toegestaan.

Met betrekking tot de 'andere soorten' zijn per provincie beleidsregels opgesteld waarin voor een deel van deze soorten vrijstelling is verleend. De grond waarop deze vrijstelling geldt verschilt per provincie en hoeft dus niet in alle situaties van toepassing te zijn. Vrijstelling op basis van ruimtelijke inrichting of ontwikkeling is een geldige reden in alle provincies.

Indien bij het project-voornemen een of enkele gestelde verboden in artikel 3.1, 3.5 of 3.10 worden overtreden, dient gewerkt te worden conform een gedragscode. Biedt een gedragscode geen oplossing, dan is het mogelijk om een ontheffing aan te vragen bij de provincie waarin het voornemen plaats vindt. De grond waarop een ontheffing mogelijk is, verschilt per categorie.

1.4 Scope van de QuickScan

Deze QuickScan is opgesteld om de ecologische waarden van het plangebied te bepalen, en de, ten gevolge van de geplande werkzaamheden, eventuele strijdigheden met de Wet natuurbescherming (Wnb) in kaart te brengen, waaruit een advies zal volgen over hoe te handelen volgens deze wet.

Er wordt in deze QuickScan niet ingegaan op raakvlakken met de gebiedsbescherming (Natura 2000, Natuurnetwerk Nederland en overige provinciaal beschermde gebieden) en bescherming Houtopstanden.

Een initiatiefnemer is, vanuit de natuurwetgeving, bij ruimtelijke ingrepen (maar ook maatregelen en activiteiten) verplicht op de hoogte te zijn van mogelijk voorkomende beschermde natuurwaarden binnen het plangebied, zodat hiermee rekening kan worden gehouden. De consequenties van de beoogde ruimtelijke ingreep zijn getoetst aan de bepalingen van de soortenbescherming uit de Wet natuurbescherming (Wnb).

De natuur is onvoorspelbaar. Het veldbezoek beschrijft een momentopname. Indien de periode tussen veldbezoek en de geplande werkzaamheden meerdere jaren wordt, of indien de omstandigheden significant wijzigen, dient overwogen te worden een herhaald veldbezoek te laten uitvoeren, hetgeen mogelijk tot gevolg heeft dat de QuickScan wordt herzien.

1.5 Werkwijze

Bureaustudie

Voorafgaand aan het veldbezoek wordt de mogelijke aanwezigheid van beschermde soorten onderzocht door het raadplegen van online- en fysieke atlanten en databases, zoals bijvoorbeeld de NDFF. Het doel van de bureaustudie is het inschatten van de ligging van het projectgebied, de aanwezige habitattypes en de bekende beschermde soorten, alsmede het verkrijgen van inzicht in de kans dat beschermde soorten in een projectgebied aanwezig kunnen zijn.

Veldbezoek

Het veldbezoek is afgelegd door ecologen Corine Bos en Stef Kooijman van JM ecologie b.v. op 1 december 2021. Het bezoek is uitgevoerd van 10:00 tot 12:00 uur, bij 7°C en 5 Bft, op een stormachtige en wisselvallige dag. Het doel van het veldbezoek is het inschatten van de aanwezige habitattypes en het verkrijgen van inzicht in het plangebied.

Maatregel(en) en effecten

De derde stap is de beschrijving van de geplande maatregelen en de omstandigheden (planning, methode) waarin deze uitgevoerd gaat worden. Tezamen met het veldbezoek en de bureaustudie kunnen hieruit eventuele strijdigheden van de plannen met de betreffende natuurwetgeving opgespoord worden, en kunnen eventuele kennishiaten benoemd worden. Hieraan worden conclusies verbonden en hieruit zal duidelijkheid ontstaan over de eventuele noodzaak tot het nemen van vervolgstappen, met als doel de wijziging conform de huidige Wet natuurbescherming te laten plaatvinden.

2 Beschrijving locatie en ingreep

2.1 Locatie

Het plangebied is gelegen in het dorp Wildervank, ten zuiden van Veendam, gemeente Veendam, provincie Groningen. Het plangebied wordt omsloten door woningen, bedrijfspanden, een industrieterrein, watergangen en een spoorlijn. De brede omgeving bestaat uit woningen, watergangen en agrarische percelen.

Het plangebied zelf betreft een terrein van De Weijs Natuursteen. Op het terrein bevinden zich twee grote panden, waarin natuurstenen tegels opgeslagen liggen. Het meest oostelijke pand is gebouwd met bakstenen en heeft geen spouwmuur. Het dak bestaat uit golfplaat materiaal met op sommige locaties doorzichtig golfplaat. Binnen in dit pand staan pallets en kisten met natuursteen. Aan de achterzijde van dit pand is een kantine en een trap naar boven, waarmee een kleine ruimte op de eerste verdieping te bereiken is. Deze verdieping ligt vol uitwerpselen en in een meterkast werd een marter vangkooi gevonden. Het pand is verder in vervallen staat, het systeemplafond zakt door op een aantal plekken en de dakgoot hangt los. Ten westen van dit pand staat nog een pand waarin natuursteen is opgeslagen. Dit pand is ook gebouwd met bakstenen muren en heeft geen spouwmuur. Het dak bestaat tevens uit golfplaat materiaal. In dit pand zijn enkele ruimtes aanwezig waarin spullen worden opgeslagen en is een kantine met toilet en keuken aanwezig. Tussen deze twee panden ligt nog een terrein waar ook pallets met natuursteen staan. Ten zuiden van deze panden is een grasland met hoog gras aanwezig en enkele braamstruiken en struwelen. Ten westen van deze panden staat nog een garage, waarin ook materialen opgeslagen worden. Deze garage is grotendeels begroeid met klimop en bevat ook geen spouwmuur. Ten noorden van deze garage bevindt zich nog een kantoor van De Weijs Natuursteen, die op het moment van veldbezoek nog werd gebruikt door de eigenaren. Dit kantoor zal blijven staan en omgevormd worden tot woning. Ten westen van het terrein loopt een watergang, waar boten langs kunnen varen. De tuin bevat voornamelijk gras en enkele struiken en bomen. Ook is er een kleine vijver aanwezig met enkele waterplanten. Vanaf de C.W. Lubbersstraat loopt de toegangsweg door een poort in oostelijke richting naar het terrein.

Afbeelding 2.1. Begrenzing van het plangebied (rood kader) (Bron achtergrond: Esri).

Afbeelding 2.2. Oostzijde oostelijke pand.

Afbeelding 2.3. Zuidzijde oostelijke pand.

Afbeelding 2.4. Struwelen achter panden.

Afbeelding 2.5. Terrein tussen beide panden in.

Afbeelding 2.6. Binnenzijde oostelijke pand.

Afbeelding 2.7. Eerste verdieping oostelijke pand.

Afbeelding 2.8. Vangkooi marter in meterkast.

Afbeelding 2.9. Westzijde oostelijke pand.

Afbeelding 2.10. Binnenzijde westelijke pand.

Afbeelding 2.11. Oostzijde westelijke pand.

Afbeelding 2.12. Opslag en kantine westelijke pand.

Afbeelding 2.13. Zuidzijde westelijke pand.

Afbeelding 2.14. Opslagruimte westelijke pand.

Afbeelding 2.15. Westzijde westelijk pand.

Afbeelding 2.16. Watergang langs plangebied.

Afbeelding 2.17. Tuin met watergang in plangebied.

Afbeelding 2.18. Westzijde kantoor.

Afbeelding 2.19. Noordzijde kantoor.

Afbeelding 2.20. Tuin met garage op achtergrond.

Afbeelding 2.21. Zijkant garage.

2.2 Ingreep

De opdrachtgever is voornemens om de twee panden waarin het natuursteen wordt opgeslagen en de garage te slopen en hiervoor in de plaats in totaal 23 nieuwe woningen te realiseren. Het bestaande kantoorgebouw zal blijven staan en omgevormd worden tot woning. Op de plaats van het oostelijke pand zullen vier woningen van type A gerealiseerd worden en op de plaats van het westelijke pand zullen acht woningen van type B gerealiseerd worden. Op het grasveld achter deze panden zullen nog eens zes woningen van type A gebouwd worden. Op de plaats van de garage worden twee woningen van type C gebouwd en ten noordwesten hiervan zullen nog eens twee woningen van type C gebouwd worden. Aan het water, op het meest westelijke punt van het plangebied, zal één woning van type D gebouwd worden. Ook zullen er 30 privé parkeerplaatsen gerealiseerd worden en 16 openbare parkeerplaatsen (afbeelding 2.22).

Om deze woningen te realiseren zullen er enkele bomen en bosschages op het terrein worden gekapt en gerooid. De bomen die gekapt moeten worden, zijn te zien in afbeelding 2.23.

Afbeelding 2.22. Tekening nieuwe situatie woningen Wildervank (Bron: Van Manen en Zwart Architecten).

Afbeelding 2.23. Tekening bomen die gekapt moeten worden (rood kruis met groene tekst) (Bron: Vazet).

3 Resultaten veldbezoek en bureaustudie

Waargenomen soorten en verwachte soorten (op basis van de aanwezige habitat en de bekende verspreiding) worden samengenomen en hun gebruik van het plangebied wordt beschreven. Hierbij ligt de nadruk op beschermde soorten, maar er zullen ook algemene en lichter beschermde soorten betrokken worden indien waargenomen of van belang voor de ingreep.

3.1 Vogels

Alle broedgevallen van vogels zijn beschermd. Van 16 vogelsoorten zijn ook de nesten, vaste rust- en verblijfplaatsen jaarrond beschermd. Dit zijn soorten die vallen in de categorie 1 tot en met 4 van de aangepaste lijst jaarrond beschermde vogelnesten (2012). Deze soorten zijn: boomvalk, buizerd, gierzwaluw, grote gele kwikstaart, havik, huismus, kerkuil, oehoe, ooievaar, ransuil, roek, slechtvalk, sperwer, steenuil, wespendif en zwarte wouw.

Daarnaast zijn van 34 vogelsoorten de nesten jaarrond beschermd als hier een zwaarwegende ecologische reden voor is. Dit zijn soorten die vallen in de categorie 5 van de aangepaste lijst jaarrond beschermde vogelnesten (2012). Deze soorten zijn: blauwe reiger, boerenzwaluw, bonte vliegenvanger, boomklever, boomkruiper, bosuil, brilduiker, draaihals, eidereend, ekster, gekraagde roodstaart, glanskop, grauwe vliegenvanger, groene specht, grote bonte specht, hop, huiszwaluw, ijsvogel, kleine bonte specht, kleine vliegenvanger, koolmees, kortsnavelboomkruiper, oeverzwaluw, pimpelmees, raaf, ruigpootuil, spreeuw, tapuit, torenvalk, zeearend, zwarte kraai, zwarte mees, zwarte roodstaart en zwarte specht. Indien sprake is van een ecologisch zwaarwegende reden voor één of meerdere van deze soorten, dan worden deze hieronder behandeld onder 'Jaarrond beschermd'. Zo niet, dan worden deze soorten net als overige broedvogels behandeld onder 'Algemene broedvogels'.

Jaarrond beschermde nesten

Tijdens het veldbezoek is gezocht naar jaarrond beschermde nesten in en binnen de verstoringszone van het plangebied. De omgeving van het plangebied bestaat uit woonhuizen, industriegebied, watergangen en bedrijfspanden. Op basis van aanwezig habitat en afwezigheid van hoge bomen met holtes, palen en masten binnen de verstoringszone kunnen nesten van boomvalk, buizerd, havik, oehoe, ooievaar, ransuil, roek, slechtvalk, sperwer, wespendif en zwarte wouw uitgesloten worden. Ook voor kerkuil en steenuil is geen geschikte broedlocatie vanwege de afwezigheid van holtes en openingen in de panden in het plangebied en omgeving. Ook voor de grote gele kwikstaart is geschikt broedbiotoop afwezig vanwege de afwezigheid van een stromende beek of rivier. Ten slotte zijn de panden in het plangebied ongeschikt als nestlocatie voor huismus en gierzwaluw door het ontbreken van dakpannen op de loodsen en het platte dak van het kantoorgebouw. De woningen ten zuiden van het plangebied, binnen de verstoringszone van het plangebied, kunnen wel dienen als geschikte verblijfplaatsen voor huismus en gierzwaluw. Aanwezigheid van jaarrond beschermde nesten kan daarom niet worden uitgesloten.

Consequenties van de ingreep op jaarrond beschermde nesten van huismus en gierzwaluw staan beschreven in paragraaf 4.2.

Algemene broedvogels

Er is rond het plangebied geschikt habitat aanwezig voor diverse soorten algemene broedvogels. In het struikgewas en de bomen kunnen soorten als houtduif, merel en vink tot broeden komen. Tijdens het veldbezoek is aan de muur boven de trap in de westelijke loods een nestje van een kleine zangvogel waargenomen. Ook zijn mogelijk nesten van houtduif gevonden in een boom in het ruige stukje ten zuiden van beide loodsen en in een boom ten westen van het kantoorpand. Er is geen sprake van ecologisch zwaarwegende reden voor soorten die vallen in de categorie 5 van de aangepaste lijst jaarrond beschermde vogelnesten (2012). Op het platte dak van het kantoorpand kunnen soorten als scholekster tot broeden komen. In de watergang in het westen, grens met de grond van de burens,

kunnen diverse soorten watervogels als wilde eend en meerkoet tot broeden komen. Aanwezigheid van algemene broedvogels kan daarom niet worden uitgesloten.

Consequenties van de ingreep op algemene broedvogels staan beschreven in paragraaf 4.2.

3.2 Vleermuizen

Alle vleermuizen zijn zwaar beschermd (alle in Nederland voorkomende soorten staan vermeld in de Habitatrichtlijn). Vleermuizen kunnen een plangebied gebruiken als verblijfplaats, vaste vliegroute en/of foeragegebied.

Verblijfplaatsen kunnen uitgesplitst worden in vier categorieën, te weten kraam-, zomer-, paar- en winterverblijven. Vleermuizen maken op verschillende manieren en in verschillende seizoenen gebruik van deze verblijfplaatsen. De eisen die vleermuizen stellen aan hun verblijfplaatsen zijn afhankelijk van de vleermuissoort en het gebruik van de verblijfplaats. Kraamverblijven worden in het voorjaar en de vroege zomer gebruikt door grote groepen drachtige vrouwtjes om hun jongen te baren en groot te brengen. Tegelijkertijd bevinden kleinere groepen mannetjes zich in de zomerverblijfplaatsen. Later in de zomer en in het najaar verplaatsen de mannetjes zich naar de paarverblijven, waaromheen ze een territorium bezetten en verdedigen tegen andere mannetjes. Binnen het territorium proberen de mannetjes langskomende vrouwtjes te lokken naar de paarverblijven, waar vervolgens de paring plaatsvindt. Het paarseizoen eindigt in de herfst, waarna de vleermuizen de winterverblijven opzoeken om te overwinteren. Sommige soorten migreren hiervoor over behoorlijke afstanden.

Vleermuizen gebruiken vliegroutes voor dagelijkse verplaatsingen tussen verblijfplaatsen en foeragegebieden en in het geval van migrerende soorten, voor de jaarlijkse trek van en naar de winterverblijven. Meestal maken vleermuizen langdurig gebruik van vaste routes die ze onthouden. Daarbij worden lijnvormige elementen zoals bomenrijen, dijken en watergangen gebruikt als vliegrouteondersteuning. Het onderbreken of verwijderen van deze elementen bij een (potentiële) vliegroute kan een negatief effect hebben op de mogelijkheid van vleermuizen om hun doel te bereiken. Ten slotte kunnen vleermuizen een plangebied gebruiken als foeragegebied. De vleermuizen komen via vaste routes naar het foeragegebied om daar in de buurt van bomen en water te jagen op vliegende insecten. Net zoals vaste vliegroutes die veelvuldig gebruikt worden, maken vleermuizen ook gebruik van vaste foeragegebieden. Het ongeschikt maken van een foeragegebied door bijvoorbeeld het kappen of verlichten van bomen of het dempen van waterpartijen, kan tot gevolg hebben dat vleermuizen geen toegang meer hebben tot voldoende voedsel.

Verblijven

In en binnen de verstoringszone van het plangebied is gezocht naar potentiële verblijfsplaatsen voor vleermuizen. Er zijn geen geschikte holten in bomen rond het plangebied aangetroffen waardoor de aanwezigheid van boombewonende vleermuissoorten kan worden uitgesloten. De twee loodsen zijn ongeschikt als verblijfplaats voor vleermuizen zoals gewone dwergvleermuis en laatvlieger vanwege het ontbreken van spouwmuren, dakpannen en kieren of spleten waar vleermuizen tussen kunnen kruipen. In de kamer op de eerste verdieping van de oostelijke loods zijn vlindervleugels gevonden, wat mogelijk wel duidt op sporen van gewone grootoorvleermuis. De gewone grootoorvleermuis is een vrij hangende soort en kan het gebouw binnenkomen via het dak en openingen in het systeemplafond. Daardoor kan de aanwezigheid van gewone grootoorvleermuis niet worden uitgesloten. Het kantoorpand welke omgevormd wordt tot woning, is ongeschikt als verblijfplaats voor gebouwbewonende vleermuizen door het platte dak en het ontbreken van spleten en holten in de muren. Daarentegen kunnen de woningen ten zuiden van het plangebied wel geschikte verblijfplaatsen voor gebouwbewonende vleermuizen bieden. Daarom kan de aanwezigheid van gebouwbewonende vleermuizen binnen de verstoringszone van het plangebied niet worden uitgesloten.

Consequenties van de ingreep op verblijfplaatsen van gebouwbewonende vleermuizen staan beschreven in paragraaf 4.2.

Vliegroutes

In en rond het plangebied zijn lijnvormige elementen die dienst kunnen doen als vliegrouteondersteuning voor vleermuizen. De brede watergang ten westen van het plangebied kan dienen als vliegroute voor watervleermuis en/of meervleermuis, net als de bomenrij langs de doorgaande weg ten oosten van het plangebied. De aanwezigheid van essentiële vliegrouteondersteuning voor vleermuizen binnen de verstoringszone van het plangebied kan daarom niet worden uitgesloten.

Consequenties van de ingreep op vliegroutes van vleermuizen staan beschreven in paragraaf 4.2.

Foerageergebied

Het plangebied is geschikt als foerageergebied voor diverse soorten vleermuizen. Aangezien er in de omgeving van het plangebied genoeg minstens even geschikt foerageergebied aanwezig is, wordt het plangebied niet als essentieel foerageergebied beschouwd.

3.3 Overige zoogdieren

Uit de bureaustudie blijkt dat er in een straal van 2,5 kilometer rond het plangebied meerdere waarnemingen bekend zijn van beschermde zoogdiersoorten. Het gaat hier om de bever, boommarter, eekhoorn, otter, steenmarter en bunzing. Naast de bekende beschermde soorten kunnen in de omgeving van het plangebied andere nog niet aangetroffen beschermde soorten aanwezig zijn. Echter worden deze op basis van habitat en bekende verspreiding niet verwacht in en rond het plangebied.

Bever

Bevers maken vooral gebruik van het overgangsgebied tussen land en water zoals moerassen, langs beken, rivieren en meren. De bever heeft een voorkeur voor rustige rivieren en meren omzoomd door broekbossen met bomen als wilg en es (Zoogdierverseniging, z.d.). Binnen een straal van 2,5 kilometer rond het plangebied zijn waarnemingen van bever bekend. De waarnemingen zijn gedaan rond watergangen in het buitengebied van Wildervank. Echter wordt verwacht er teveel verstoring is rond het plangebied en de afstand tot geschikt habitat te groot is waardoor aanwezigheid van de bever in en rond het plangebied kan worden uitgesloten.

Boommarter

De boommarter is een soort van een bosrijke omgeving. Verblijfplaatsen van de soort bevinden zich vaak in oude spechten- en inrottingsholten van bomen. De boommarter kan echter ook verblijfplaatsen hebben onder takkenhopen. Rustplaatsen bevinden zich ook op andere plekken, zoals in konijnen- en vossenholten en tussen boomwortels (Zoogdierverseniging, z.d.). Binnen een straal van 2,5 kilometer rond het plangebied zijn waarnemingen van boommarter bekend. Echter kan door afwezigheid van een bosrijke omgeving en holtes in bomen in en rond het plangebied de aanwezigheid van boommarter worden uitgesloten.

Eekhoorn

Eekhoorns komen voor in bosachtige biotopen. Ze leven in verschillende bostypen maar ook in tuinen, parken en houtwallen. Zolang er voldoende voedsel beschikbaar is komen ze ook voor in bebouwd gebied (Zoogdierverseniging, z.d.). Binnen een straal van 2,5 kilometer rond het plangebied zijn waarnemingen van eekhoorn bekend. De bomen in en rond het plangebied zijn gecontroleerd op holtes en mogelijke eekhoornnesten, deze zijn niet aangetroffen. Ook wordt verwacht dat er niet voldoende voedsel beschikbaar is waardoor de aanwezigheid van de eekhoorn in en rond het plangebied kan worden uitgesloten.

Otter

Otters leven in oeverzones die liggen in gebieden met voldoende dekking en rust (Zoogdierverseniging, z.d.). Binnen een straal van 2,5 kilometer rond het plangebied zijn waarnemingen van otter bekend. De

waarnemingen zijn gedaan rond watergangen in het buitengebied van Wildervank. De omgeving van het plangebied bevat geen geschikte watergangen voor de otter, tevens is er teveel verstoring en te weinig dekking. Aanwezigheid van de otter in en rond het plangebied kan daarmee worden uitgesloten.

Steenmarter

De steenmarter is een typische cultuurvolger. Binnen het territorium heeft de soort soms wel tientallen rustplaatsen. Rustplaatsen kunnen zich op veel plaatsen bevinden, zowel in bebouwd gebied alsook in het buitengebied. Verblijfplaatsen of nesten bevinden zich bijvoorbeeld in holtes of in opening tussen platen en stenen (Zoogdiervereniging, z.d.). Binnen een straal van 2,5 kilometer rond het plangebied zijn waarnemingen van steenmarter bekend. In de kamer op de eerste verdieping van de oostelijke loods zijn meerdere uitwerpselen van mogelijk steenmarter aangetroffen. Tevens zijn prooiresten aangetroffen. Daarom kan de aanwezigheid van steenmarter in het plangebied niet worden uitgesloten.

Consequenties van de ingreep op verblijfplaatsen van steenmarters staan beschreven in paragraaf 4.2.

Kleine marterachtigen (bunzing, wezel en hermelijn) (Bunzing en hermelijn mogelijk in 2022 beschermd)

De bunzing, wezel en hermelijn leven in allerlei habitats, van open plekken tot in bossen. Belangrijk is dat er voldoende dekking en schuilmogelijkheden aanwezig zijn en dat er voldoende prooidieren in de vorm van (woel)muizen te vinden zijn. Verblijfplaatsen bevinden zich op plaatsen met voldoende dekking, zoals in bosschages, takkenbulten en in hopen van muizen, ratten, konijnen, mollen, dassen en vossen (Zoogdiervereniging, z.d.). Binnen een straal van 2,5 kilometer rond het plangebied zijn waarnemingen van bunzing bekend. De bosschages achter beide loodsen zijn mogelijk geschikt als dekking en schuilmogelijkheid voor kleine marterachtigen. In het hogere gras voor deze bosschages zijn muizenholletjes waargenomen wat duidt op de aanwezigheid van prooidieren. Ook is het agrarisch gebied in de nabije omgeving, wat gebruikt kan worden als foerageergebied, te bereiken. Daarom kan aanwezigheid van kleine marterachtigen in het plangebied niet worden uitgesloten.

Consequenties van de ingreep op verblijfplaatsen van kleine marterachtigen staan beschreven in paragraaf 4.2.

3.4 Amfibieën

Uit de bureaustudie blijkt dat er in een straal van 2,5 kilometer rond het plangebied meerdere waarnemingen bekend zijn van beschermde amfibieënsoorten. Het gaat hier om de alpenwatersalamander en poelkikker. Naast de bekende beschermde soorten kunnen in de omgeving van het plangebied andere nog niet aangetroffen beschermde soorten aanwezig zijn. Echter worden deze op basis van habitat en bekende verspreiding niet verwacht in en rond het plangebied.

Alpenwatersalamander

De Alpenwatersalamander plant zich voort in diverse kleine, geïsoleerde watertypen, zoals (bos)poelen, vennen, vijvers en sloten. Daarnaast plant de soort zich met name in Limburg ook voort in bronbeekjes, karresporen en veedrinkpoelen. De landhabitat bevindt zich meestal op korte afstand, hooguit enkele honderden meters, van het voortplantingswater. De actieradius bedraagt circa 400 meter (RAVON, z.d.). Binnen een straal van 2,5 kilometer rond het plangebied zijn waarnemingen van Alpenwatersalamander bekend. De vijver voor het huidige kantoorpand wordt te klein geschat als voortplantingswater voor Alpenwatersalamander. Daarom kan aanwezigheid van Alpenwatersalamander in en binnen de verstoringzone van het plangebied worden uitgesloten.

Poelkikker

De poelkikker komt voor in schone, stilstaande, vrij voedselarme wateren zoals vennen, poelen en watergangen in hoogveengebieden, uiterwaarden, agrarisch gebied en laagveen. Niet alleen tijdens de voortplanting, maar een groot deel van het zomerhalfjaar is de poelkikker in en om het water te vinden. De soort overwintert meestal op het land, bijvoorbeeld ingegraven in de grond, in muizenholletjes,

onder stronken of in dammetjes waar puin aanwezig is (BIJ12, 2017; RAVON, z.d.). Binnen een straal van 2,5 kilometer rond het plangebied zijn waarnemingen van poelkikker bekend. De watergangen in langs plangebied zijn niet geschikt voor poelkikker omdat de watergang in verbinding staat met andere watergangen en derhalve redelijk veel vis bevat en door afwezigheid van overwinteringshabitat in de vorm van losse grond, waarin poelkikker zich kan ingraven. Aanwezigheid van de poelkikker in en binnen de verstoringszone van het plangebied kan worden uitgesloten.

3.5 Dagvlinders

Uit de bureaustudie blijkt dat er in een straal van 2,5 kilometer rond het plangebied meerdere waarnemingen bekend zijn van beschermde vlindersoorten. Het gaat hier om grote vos en grote weerschijnvlinder. Naast de bekende beschermde soorten kunnen in de omgeving van het plangebied andere nog niet aangetroffen beschermde soorten aanwezig zijn. Echter worden deze op basis van habitat en bekende verspreiding niet verwacht in en rond het plangebied.

Grote vos

De grote vos leeft met name in vochtige open bossen, bosranden, boomgaarden en andere plekken met grote vrijstaande waardbomen. De vlinder overwintert in holle bomen of stapels hout. De eitjes worden door het vrouwtje afgezet op de bovenste takken van hoge, vrijstaande bomen. De waardplanten van deze soort zijn onder andere iep, zoete kers en enkele wilgensoorten (Vlinderstichting, z.d.). De grote vos is een soort die over grote afstanden kan zwerven en in toenemende mate in Nederland wordt gezien. Grotendeels gaat het daarbij om zwerfende dieren. Binnen een straal van 2,5 kilometer rond het plangebied zijn waarnemingen van grote vos bekend. Er is rond het plangebied gezocht naar waardplanten als iep, zoete kers en wilgen. Hiervan is alleen de wilg aangetroffen maar door het ontbreken van bosrijk gebied in en rond het plangebied kan de aanwezigheid van essentieel leefgebied van de grote vos worden uitgesloten.

Grote weerschijnvlinder

De grote weerschijnvlinder leeft in open plekken in bossen, zoals langs bospaden en bosranden. Als waardplant worden boswilg en grauwe wilg gebruikt, de imago's leven van sap van bloedende bomen. Binnen een straal van 2,5 kilometer rond het plangebied zijn waarnemingen van grote weerschijnvlinder bekend. Door het ontbreken van bosrijk gebied in en rond het plangebied kan de aanwezigheid van essentieel leefgebied van de grote weerschijnvlinder worden uitgesloten.

3.6 Libellen

Uit de bureaustudie blijkt dat er in een straal van 2,5 kilometer rond het plangebied meerdere waarnemingen bekend zijn van beschermde libellensoorten. Het gaat hier om de gevlekte witsnuitlibel, groene glazenmaker en sierlijke witsnuitlibel. Naast de bekende beschermde soorten kunnen in de omgeving van het plangebied andere nog niet aangetroffen beschermde soorten aanwezig zijn. Echter worden deze op basis van habitat en bekende verspreiding niet verwacht in en rond het plangebied.

Gevlekte witsnuitlibel

De gevlekte witsnuitlibel plant zich voort in de verlandingszone van laagveenmoerassen en vegetatierijke vennen (Vlinderstichting, z.d.). Binnen een straal van 2,5 kilometer rond het plangebied zijn waarnemingen van gevlekte witsnuitlibel bekend. Dergelijk habitat is niet aanwezig in of binnen de verstoringszone van het plangebied. Aanwezigheid van de gevlekte witsnuitlibel kan worden uitgesloten.

Groene glazenmaker

De groene glazenmaker plant zich voort in sloten, plassen en petgaten met een dichte mat krabbenscheerplanten. De imago's houden zich op in de buurt van de voortplantingswateren (Vlinderstichting, z.d.). Binnen een straal van 2,5 kilometer rond het plangebied zijn waarnemingen van

groene glazenmaker bekend. Dergelijk habitat is niet aanwezig in of binnen de verstoringszone van het plangebied. Aanwezigheid van de groene glazenmaker kan worden uitgesloten.

Sierlijke witsnuitlibel

De sierlijke witsnuitlibel plant zich voort in beschutte oevers van meren, veenplassen, vijvers en dode rivierarmen met een rijke onderwatervegetatie. De imago's houden zich op in de buurt van de voortplantingswateren (Vlinderstichting, z.d.). Binnen een straal van 2,5 kilometer rond het plangebied zijn waarnemingen van sierlijke witsnuitlibel bekend. Dergelijk habitat is niet aanwezig in of binnen de verstoringszone van het plangebied. Aanwezigheid van de sierlijke witsnuitlibel kan worden uitgesloten.

3.7 Overige fauna

Overige beschermde diersoorten zoals reptielen, vissen, kreeftachtigen en weekdieren zijn niet bekend in de omgeving van het plangebied en worden ook niet verwacht op basis van de aanwezige habitat en de bekende verspreidingsgegevens.

3.8 Vaatplanten

De in Nederland beschermde vaatplanten stellen specifieke eisen aan hun groeiplaats, of komen slechts beperkt voor in Nederland. De meeste soorten groeien op voedselarme bodems en zijn niet te verwachten op stikstofrijke of bemeste bodems zoals landbouwgronden en de meeste wegbermen. Andere beschermde soorten groeien slechts in een specifieke biogeografische regio in Nederland, zoals in het rivierengebied of in het heuvelland van Zuid-Limburg. Gezien de aanwezige habitats binnen het plangebied in combinatie met de bekende huidige verspreiding van beschermde plantensoorten, kan worden uitgesloten dat deze soorten aanwezig zijn binnen het plangebied.

4 Effecten en gevolgen

4.1 Overzicht beschermde soorten

In dit hoofdstuk wordt de geplande ingreep getoetst aan de aanwezige of verwachte beschermde soorten (zie hoofdstuk 3) binnen het plangebied, en de te verwachten risico's voor deze soorten, bij uitvoer van de geplande werkzaamheden. In de Wet natuurbescherming zijn vooral vaste verblijfplaatsen (voortplantingslocaties zoals nesten, holen, kraamkolonies etc.) van belang, maar ook de functionele leefomgeving die de vaste verblijfplaatsen in stand houdt.

Voor soorten die niet genoemd worden vanuit de Vogelrichtlijn, Habitatrichtlijn of Wnb artikel 3.10 geldt de algemene vrijstelling bij ruimtelijke ontwikkelingen. Zelfs bij negatieve effecten hoeft geen ontheffing te worden aangevraagd. Ditzelfde geldt voor soorten van Wnb artikel 3.10, waarvoor een Provinciale vrijstelling is uitgegeven. Voor deze soorten geldt wel de zorgplicht, maar ze worden hieronder, ondanks eventueel voorkomen en eventueel te verwachten negatieve effecten, niet meegenomen.

Tabel 4.1. Soort(groep)en van de Wet natuurbescherming waarvoor het effect van de maatregel bepaald moet worden.

Soortgroep	Soort(en)	Bescherming	Aanwezig
Jaarrond beschermde nesten	Huismus en gierzwaluw	3.1	Potentieel
Algemene broedvogels	Diverse soorten	3.1	Potentieel
Vleermuizen	Gebouwbewonende soorten en gewone grootoorvleermuis	3.5	Potentieel
Overige zoogdieren	Steenmarter en kleine marterachtigen	3.10	Potentieel

4.2 Effecten op de in het plangebied (mogelijk) aanwezige flora en fauna

Jaarrond beschermde nesten

In de verstoringszone van het plangebied kunnen de woningen ten zuiden van het plangebied dienen als geschikte nestlocatie voor huismus en gierzwaluw. Wanneer werkzaamheden in de buurt van in gebruik zijnde nesten worden uitgevoerd, heeft dit mogelijk een versturende werking op de broedende vogels. Echter zijn deze soorten tegenwoordig dusdanig gewend aan een urbane en humane omgeving dat wordt verwacht dat de bouwwerkzaamheden geen significant effect zullen hebben op het broedsucces. Daarom hoeven geen vervolgstappen in acht worden genomen.

Algemene broedvogels

In het plangebied en binnen de verstoringszone hiervan kunnen meerdere algemene broedvogels tot broeden komen. Er zijn in de loods en in bomen op het terrein nesten aangetroffen van algemene broedvogels. Wanneer werkzaamheden in de buurt van in gebruik zijnde nesten worden uitgevoerd, heeft dit mogelijk een versturende werking op de broedende vogels. Ook kunnen bestaande nesten vernield worden wanneer de panden gesloopt worden en bomen gekapt worden. Dit is in strijd met de verbodsartikelen uit de Wet natuurbescherming, waardoor de werkzaamheden niet uitgevoerd kunnen worden zonder dat de in paragraaf 5.1 genoemde vervolgstappen in acht worden genomen.

Vleermuizen

De woningen ten zuiden van het plangebied kunnen verblijfplaatsen bieden aan gebouwbewonende vleermuizen. Daarnaast kunnen de brede watergang ten oosten van het plangebied en de bomerrij langs de doorgaande weg ten westen van het plangebied dienen als essentiële vliegrouteondersteuning voor vleermuizen. Indien 's avonds of 's nachts wordt gewerkt gedurende de actieve periode voor vleermuizen (circa 15 april tot en met 15 oktober), kan er lichtverstoring door het gebruik van bouwverlichting optreden. Hierdoor kunnen mogelijk aanwezige vleermuizen gedesoriënteerd raken. Ten gevolge daarvan kan het functioneren verminderen van de mogelijk aanwezige verblijfplaatsen en vliegroutes. In de kamer op de eerste verdieping van de oostelijke loods zijn mogelijk sporen gevonden van gewone grootoorvleermuis, wat kan duiden op een verblijfplaats. Deze loods wordt gesloopt waardoor mogelijk verblijfplaatsen van gewone grootoorvleermuis worden vernietigd. Het verwijderen van verblijfplaatsen en verstoren van vleermuizen is in strijd met de verbodsartikelen uit de Wet natuurbescherming, waardoor de werkzaamheden niet uitgevoerd kunnen worden zonder dat de in paragraaf 5.2 genoemde vervolgstappen in acht worden genomen.

Steenmarter

In de kamer op de eerste verdieping van de oostelijke loods zijn meerdere uitwerpselen van mogelijk steenmarter aangetroffen. Als deze loods wordt gesloopt wordt mogelijk een verblijfplaats of vaste rustplaats van steenmarter vernietigd. Dit is in strijd met de verbodsartikelen uit de Wet natuurbescherming, waardoor de werkzaamheden niet uitgevoerd kunnen worden zonder dat de in paragraaf 5.3 genoemde vervolgstappen in acht worden genomen.

Kleine marterachtigen (bunzing, hermelijn en wezel)

De bosschages achter beide loodsen zijn mogelijk geschikt als dekking en schuilmogelijkheid voor kleine marterachtigen. In het hogere gras voor deze bosschages zijn muizenholletjes waargenomen waardoor mogelijk prooidieren aanwezig zijn. Dit stukje grond wordt onderdeel van een tuin van een nieuwe woning. Als de bosschages en het hoge gras worden verwijderd, worden mogelijk verblijfplaatsen van kleine marterachtigen vernietigd. Echter staan de bunzing, wezel en hermelijn in de provincie Groningen op momenteel nog op de vrijstellingslijst, waardoor alleen de algemene zorgplicht van toepassing is. Vanaf juli 2022 zal de nieuwe omgevingsverordening provincie Groningen 2022 mogelijk in werking treden en zijn bunzing en hermelijn mogelijk niet meer vrijgesteld. Wanneer dit het geval is, zal nader onderzoek en het starten van een ontheffingsprocedure mogelijk nodig zijn. Het vernietigen van verblijfplaatsen van bunzing en hermelijn is dan in strijd met de verbodsartikelen uit de Wet natuurbescherming, waardoor de werkzaamheden niet uitgevoerd kunnen worden zonder dat de in paragraaf 5.4 genoemde vervolgstappen in acht worden genomen.

5 Mitigerende maatregelen

In dit hoofdstuk worden de vervolgmaatregelen beschreven voor de soorten waarvan in hoofdstuk 4 is bepaald dat deze mogelijk een effect bemerken van de geplande ingreep. Deze vervolgmaatregel kan bestaan uit het uitvoeren van nader onderzoek om de aanwezigheid te bevestigen of uit te sluiten. Maar de vervolgmaatregel kan ook aangeven dat er een aanvraag voor een ontheffing op de verbodsbepalingen in de Wet natuurbescherming benodigd is. Er kan ook een lijst met mitigerende maatregelen staan aangegeven, waarbij de ingreep uitgevoerd kan worden zonder een ontheffing. Indien de ingreep zonder enig nader onderzoek, mitigatie of ontheffingsaanvraag uitgevoerd kan worden, wordt dat in dit hoofdstuk vermeld.

Tabel 5.1. Soort(groep)en van de Wet natuurbescherming waarvoor een vervolgactie benodigd is.

Soortgroep	Soort(en)	Bescherming	Aanwezig	Vervolgactie
Algemene broedvogels	Diverse soorten	3.1	Potentieel	Mitigatie
Vleermuizen	Gebouwbewonende soorten en gewone grootoorvleermuis	3.5	Potentieel	Nader onderzoek en mitigatie
Overige zoogdieren	Steenmarter en kleine marterachtigen (bunzing, hermelijn en wezel)	3.10/Zorgplicht	Potentieel	Nader onderzoek en mitigatie

5.1 Algemene broedvogels; mitigatie

Alle inheemse broedvogels zijn tijdens het broeden wettelijk beschermd volgens de Vogelrichtlijn. Als er ten tijde van de beoogde start van de werkzaamheden vogels in, of binnen de verstoringzone van het plangebied broeden, kunnen de werkzaamheden ter plaatse geen doorgang vinden totdat de jongen zijn uitgevlogen. Het is niet mogelijk om een ontheffing te verkrijgen voor het verstoren en verjagen van broedende vogels. Het verdient daarom de aanbeveling om de werkzaamheden buiten het broedseizoen uit te voeren. Een wettelijk vastgestelde periode voor het broedseizoen bestaat niet, bepalend is of broedgevallen aanwezig zijn. Indicatieve datumgrenzen zijn 15 maart tot 15 juli, maar er bestaan, afhankelijk van het weer en de vogelsoort, vele uitzonderingen op deze regel.

Indien de werkzaamheden toch starten aan het begin van het broedseizoen, dan dienen broedgevallen binnen het plangebied van de werkzaamheden te worden voorkomen. Daarbij is het wenselijk om nieuwe nestmogelijkheden te creëren, of nestmogelijkheden elders te verbeteren door het plaatsen van inheemse vegetatie. Het ongeschikt maken kan preventief gedaan worden door ruim voor het vogelbroedseizoen het gebied te ontdoen van geschikte nestgelegenheden. Dit kan op verschillende manieren.

- Door, ruim voor het vogelbroedseizoen, bomen en struiken in het plangebied te verwijderen is er geen nestgelegenheid meer voor diverse soorten zangvogels;
- Door, ruim voor het vogelbroedseizoen, het kort maaien en kort houden van de oevervegetatie en het gras, zodat er geen nestgelegenheid is voor watervogels zoals meerkoet, en wilde eend;
- Door, ruim voor het vogelbroedseizoen, rode vlaggetjes op het dak van het kantoorpand te plaatsen, kan worden voorkomen dat soorten als scholekster daar komt te broeden.

Het functioneren van de preventieve maatregelen dient gecontroleerd te worden vanaf de plaatsing totdat de werkzaamheden zijn afgerond. Tevens mogen de genoemde maatregelen niet in strijd zijn met de verbodsartikelen uit de Wet natuurbescherming voor wat betreft andere beschermde soorten.

Indien de werkzaamheden starten te midden van het broedseizoen, dient het plan- en verstoringsgebied eerst door een ter zake kundige ecooloog gecontroleerd te worden op aanwezigheid van broedvogels. Indien vastgesteld wordt dat sprake is van actuele broedgevallen binnen het plan- of verstoringsgebied, worden door de ter zake kundige ecooloog specifieke maatregelen voorgesteld en/of wordt (een deel van) het projectgebied niet vrijgegeven en dienen de werkzaamheden uitgesteld te worden tot alle nesten, vanuit eigen beweging van de vogels, niet meer in gebruik zijn.

5.2 Vleermuizen; nader onderzoek en mitigatie

Nader onderzoek

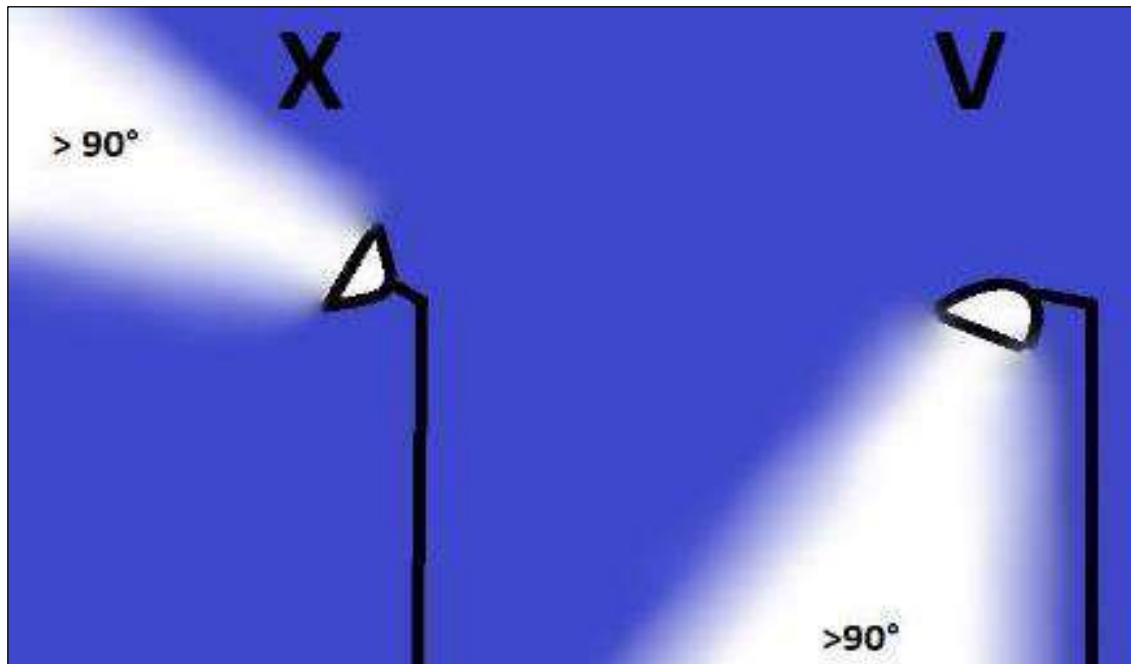
Er is binnen het plangebied mogelijk een verblijfplaats van gewone grootoorvleermuis aanwezig in de kamer op de eerste verdieping van de oostelijke loods binnen het plangebied. Deze potentiële verblijfplaats wordt aangetast tijdens de werkzaamheden. Daarnaast kan er verstoring door licht, geluid of trillingen optreden door de nabijheid van de werkzaamheden. Er dient nader onderzoek uitgevoerd te worden naar het gebruik van het plangebied door gewone grootoorvleermuis.

Voor het nader onderzoek naar gewone grootoorvleermuis dient er een batlogger in de kamer opgehangen te worden. Dit is een gevoelig apparaat dat de zachte echolocatie van de gewone grootoorvleermuis kan waarnemen en automatisch opslaat. Bij het gebruik met de reguliere batdetector bestaat de kans dat de gewone grootoorvleermuis gemist wordt. Deze logger dient twee weken in de schuur te hangen in de periode tussen 15 mei en 15 juli (kraamperiode).

Indien uit het nader onderzoek naar vleermuizen blijkt dat het pand niet gebruikt wordt als verblijfplaats door vleermuizen, dan is er geen belemmering meer vanuit de Wet natuurbescherming voor wat betreft de bescherming van vleermuisverblijfplaatsen. Indien er echter verblijfplaatsen van gewone grootoorvleermuis worden aangetroffen, dient er eerst een ontheffing op de verbodsartikelen uit de Wet natuurbescherming te worden aangevraagd bij de Provincie Groningen. Om deze ontheffing te verkrijgen, moeten er mitigerende maatregelen worden genomen door bijvoorbeeld het aanbieden van alternatieve verblijfplaatsen in de omgeving.

Mitigatie

Om effecten van lichtuitstraling te voorkomen wordt geadviseerd om eventueel te gebruiken verlichting weg te draaien van de omliggende bebouwing, met name de woningen ten zuiden van het plangebied, de brede watergang ten oosten van het plangebied en de bomenrij langs de doorgaande weg ten oosten van het plangebied. Dit is zeker noodzakelijk in de schemer en nacht (van 1 uur voor zonsondergang tot 1 uur na zonopkomst) gedurende de actieve periode van vleermuizen (circa 15 april tot en met 15 oktober). Dit houdt in dat de verlichting naar beneden gericht dient te zijn op de werkzaamheden zodat er geen licht naar de omgeving kan uitstralen. In onderstaande figuur (Figuur 5.1) is een dergelijke werkwijze schematisch weergegeven. De V in de tekening geeft weer hoe de lichtuitstraling naar de omgeving zoveel mogelijk kan worden beperkt. In de situatie met een X is er sprake van significante lichtuitstraling naar de omgeving waardoor een mogelijk effect op verblijven van vleermuizen niet is uit te sluiten. Bij voorkeur wordt er bij het plaatsen van een licht gekozen voor amberkleurige verlichting.

Figuur 5.1. Voorbeeld van toepassing bouwverlichting bij. X= verlichting veroorzaakt uitstraling naar omgeving, V= verlichting veroorzaakt geen uitstraling richting de omgeving.

5.3 Steenmarter; nader onderzoek

Er is binnen het plangebied mogelijk een vaste verblijf- of rustplaats van steenmarter aanwezig in de kamer op de eerste verdieping van de oostelijke loods binnen het plangebied. Deze potentiële verblijfplaats wordt aangetast tijdens de werkzaamheden. Daarnaast kan er verstoring door licht, geluid of trillingen optreden door de nabijheid van de werkzaamheden. Er dient nader onderzoek uitgevoerd te worden naar het gebruik van het plangebied door steenmarter.

Het nader onderzoek naar steenmarter kan uitgevoerd worden met cameravallen. Op basis van de oppervlakte van het plangebied, dienen minimaal twee cameravallen te worden ingezet. In de periode van maart tot en met augustus moeten de cameravallen zes weken worden geplaatst. Buiten deze periode is een onderzoeksperiode van 12 weken noodzakelijk.

Indien uit het nader onderzoek blijkt dat verblijfplaatsen aanwezig zijn binnen het plangebied of dat aannemelijk is dat verblijfplaatsen aanwezig zijn van steenmarter, dan dient een ontheffing te worden aangevraagd bij de provincie Groningen. Deze ontheffing wordt mogelijk verleend als in ieder geval buiten de kwetsbare periode (15 maart tot en met augustus) wordt gewerkt of voor aanvang van deze periode het terrein ongeschikt gemaakt wordt. Tevens dienen compenserende maatregelen getroffen te worden door elders nieuw leefgebied te creëren of bestaand leefgebied te verbeteren. Indien uit het nader onderzoek blijkt dat steenmarter afwezig is, dan zijn er geen belemmeringen meer vanuit de Wet natuurbescherming ten aanzien van deze soortgroep.

5.4 Bunzing, hermelijn en wezel; zorgplicht of nader onderzoek

Voor bunzing, wezel, hermelijn geldt momenteel alleen de zorgplicht in Groningen. Dit betekent dat alle maatregelen die een negatief effect kunnen hebben op dieren en planten, achterwege gelaten moeten worden. Aangeraden wordt om buiten de kwetsbare periode van kleine marterachtigen te werken. Deze loopt van 15 maart tot en met 1 september. Kleine marterachtigen zijn het meest kwetsbaar in de kraamperiode. Bij verstoring is de kans groot dat het grootbrengen van jongen mislukt. Wanneer toch binnen de kwetsbare periode gewerkt wordt, wordt aangeraden het gebied vooraf ongeschikt gemaakt

te worden voor kleine marterachtigen. Dit kan gedaan worden door potentiële rustplaatsen, zoals in de ruigte in de bossen, te verwijderen en de vegetatie daarna kort te houden. Daarbij is het ook wenselijk om nieuwe rustplaatsen voor kleine marterachtigen te creëren, of rustplaatsen elders te verbeteren. Deze nieuwe rustplaatsen kunnen worden aangelegd voordat de bestaande rustplaatsen verdwijnen. Nieuwe rustplaatsen kunnen gecreëerd worden door nestkasten voor marterachtigen te plaatsen, of marterhopen te creëren.

Wanneer de omgevingsverordening provincie Groningen 2022 in werking treedt, worden de hermelijn en bunzing mogelijk beschermd. Er zijn binnen het plangebied mogelijk vaste verblijfplaatsen van bunzing en hermelijn aanwezig in bosschages achter beide loodsen binnen het plangebied. Deze potentiële verblijfplaatsen worden mogelijk aangetast tijdens de werkzaamheden. Daarnaast kan er verstoring door licht, geluid of trillingen optreden door de nabijheid van de werkzaamheden. Mogelijk dient vanaf 2022 nader onderzoek uitgevoerd te worden naar het gebruik van het plangebied door kleine marterachtigen.

Het nader onderzoek naar marterachtigen kan uitgevoerd worden met cameravallen. Op basis van de oppervlakte van het plangebied, dienen minimaal twee cameravallen te worden ingezet. In de periode van maart tot en met augustus moeten de cameravallen zes weken worden geplaatst. Buiten deze periode is een onderzoeksperiode van 12 weken noodzakelijk.

Indien uit het nader onderzoek blijkt dat verblijfplaatsen van bunzing en/of hermelijn aanwezig zijn binnen het plangebied of dat aannemelijk is dat verblijfplaatsen aanwezig zijn, dient een ontheffing te worden aangevraagd bij de provincie Groningen. Deze ontheffing wordt mogelijk verleend als in ieder geval buiten de kwetsbare periode (15 maart tot en met augustus) wordt gewerkt of voor aanvang van deze periode het terrein ongeschikt gemaakt wordt. Tevens dienen compenserende maatregelen getroffen te worden door elders nieuw leefgebied te creëren. Indien uit het nader onderzoek blijkt dat bunzing en hermelijn afwezig zijn, dan zijn er geen belemmeringen meer vanuit de Wet natuurbescherming ten aanzien van deze soortgroep.

De hermelijn en bunzing staan in de provincie Groningen momenteel nog op de vrijstellingslijst, maar omdat het slecht gaat met deze kleine marterachtigen, worden er mogelijk maatregelen genomen om deze soorten beter te beschermen. Hoe dit precies wordt vormgegeven, is nog niet duidelijk. In het ontwerp staat: *“In bijlage 8 van de Omgevingsverordening is een lijst van dieren opgenomen waarvoor vrijstelling voor onderhoud, beheer en werkzaamheden kan worden verleend. Voorgesteld wordt de soorten haas, hermelijn en bunzing worden van deze lijst verwijderd. De reden hiervoor is dat uit onderzoek blijkt dat het erg slecht gaat met de marterachtigen. De vrijstellingslijst moet aansluiten op de dieren waarmee het goed gaat, het is daarom niet meer verdedigbaar om deze soort vrij te stellen.”* Er dient in juli 2022 gekeken te worden naar de Actualisatie Omgevingsverordening provincie Groningen 2022 en hoe de bescherming van kleine marterachtigen in de provincie Groningen geregeld wordt.

Indien de bescherming van de kleine marterachtigen nog niet geldt, dan behoeven deze geen gericht nader onderzoek en geldt alleen de zorgplicht. Als de bomen en ondergroei niet worden aangetast, dan is nader onderzoek naar steenmarter en kleine marterachtigen niet noodzakelijk, maar dient er buiten de kwetsbare periode van kleine marterachtigen gewerkt te worden (kwetsbare periode loopt van 15 maart t/m 1 september).

6 Conclusie

In opdracht van Rho Adviseurs heeft ecologisch adviesbureau JM ecologie b.v. een QuickScan uitgevoerd aan de C.W. Lubbersstraat in Wildervank, gemeente Veendam, provincie Groningen. De opdrachtgever is voornemens om een groot deel van de bestaande panden te slopen en hiervoor in de plaats nieuwe woningen te realiseren. Het voormalige kantoorpand zal wel blijven staan en omgevormd worden tot woning. De QuickScan is uitgevoerd om eventuele strijdigheden van de beoogde werkzaamheden en de toekomstige situatie met de Wet natuurbescherming (Wnb) op te sporen.

Uit de QuickScan is gebleken dat er mogelijk algemene broedvogels, verblijfplaatsen en vliegrouteondersteuning van vleermuizen en verblijfplaatsen van steenmarter en kleine marterachtigen binnen de invloedssfeer van de werkzaamheden aanwezig zijn. Om overtredingen op de Wet natuurbescherming te voorkomen, dienen voor algemene broedvogels enkele mitigerende maatregelen genomen te worden. Het heeft de voorkeur om buiten het vogelbroedseizoen te werken. Indien toch gestart wordt met de werkzaamheden aan het begin van het vogelbroedseizoen, dan dient het plangebied ruim voor aanvang van het broedseizoen preventief ongeschikt gemaakt te worden door het verwijderen van bomen en struiken in het plangebied; Het kort maaien en kort houden van de oevervegetatie en het gras, zodat er geen nestgelegenheid is voor watervogels en door het plaatsen van rode vlaggetjes op het dak van het kantoorpand zodat kan worden voorkomen dat soorten als scholekster daar komt te broeden. Daarbij is het wenselijk om nieuwe nestmogelijkheden te creëren, of nestmogelijkheden elders te verbeteren door het plaatsen van inheemse vegetatie. Tevens mogen de genoemde maatregelen niet in strijd zijn met de verbodsartikelen uit de Wet natuurbescherming voor wat betreft andere beschermde soorten. Indien gestart wordt te midden van het vogelbroedseizoen, dient er eerst een controle plaats te vinden door een ter zake kundige ecooloog. Indien vastgesteld wordt dat sprake is van actuele broedgevallen binnen het plan- of verstoringsgebied, worden door de ter zake kundige ecooloog specifieke maatregelen voorgesteld.

Voor vleermuizen die mogelijk een verblijfplaats en/of vliegroute hebben binnen de verstoringszone van het plangebied, dient verstoring door bouwverlichting te worden voorkomen door eventueel te gebruiken verlichting weg te draaien van met name de woningen ten zuiden van het plangebied, de brede watergang ten oosten van het plangebied en de bomenrij langs de doorgaande weg ten oosten van het plangebied. Bij voorkeur wordt bij het plaatsen van een licht gekozen voor amberkleurige verlichting.

Om de aanwezigheid van steenmarter en gewone grootoorvleermuis te toetsen dient nader onderzoek te worden uitgevoerd, welke al dan niet tot een ontheffingsprocedure leidt. Wat betreft aanwezigheid van bunzing, wezel en hermelijn geldt de zorgplicht en mogelijk moet vanaf 2022 nader onderzoek plaatsvinden voor bunzing en hermelijn.

Geraadpleegde bronnen

- Nationale Database Flora- en Fauna (NDFD), geraadpleegd op 29 november 2021.
- BIJ12, 2017. Kennisdocumenten.
- Vlinderstichting (z.d.) Informatiepagina soorten. Geraadpleegd van <https://www.vlinderstichting.nl/vlinders>
- Vlinderstichting (z.d.) Informatiepagina soorten. Geraadpleegd van <https://www.vlinderstichting.nl/libellen>
- RAVON (z.d.). Informatiepagina soorten. Geraadpleegd van <https://ravon.nl/Soorten/Amfibieën>
- SOVON Vogelonderzoek Nederland 2002. Atlas van de Nederlandse broedvogels 1998-2000.
- Netwerk Groene Bureaus & Zoogdierverseniging, 2021. Vleermuisprotocol 2021.
- Zoogdierverseniging (z.d.). Informatiepagina soorten. Geraadpleegd van <https://www.zoogdierverseniging.nl/zoogdiersoorten>